

Mobil naturskola i Gävleborgs län

Förstudie 2021

Karin Brolin, miljöpedagog, Gästrike återvinnare
Sofia Lord, miljöstrateg, LHU-nätverk Gävleborg

Bild från "Fältlabbet", en mobil naturskola i Stockholm stad.

Mötets innehåll

- Presentation av förstudien
- Diskussion/frågor

Bakgrund

Önskemål att få stöd att utveckla skolornas arbete med utomhuspedagogik

[LHU-nätverk Gävleborg](#) beviljades medel för förstudie

Syftet är att undersöka hur en mobil naturskola i länet skulle kunna organiseras och finansieras på lång sikt

Målet är att ett pilotprojekt kan genomföras baserat på förstudiens slutsatser.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Gästrikre
återvinnare

Vad är utomhuspedagogik?

Utomhuspedagogik handlar om platsen, innehållet och sättet att lära på

- **Platsen** – gärna ute i något slags fri natur, men också parken eller skolgården.
- **Innehållet** – ska bygga på det som finns på platsen. Undervisningen utgår från verkligheten.
- **Sättet** – Upplevelsebaserad undervisning där flera sinnen används i lärandet. Gärna tillsammans med andra.

Varför utomhuspedagogik?

- Positiva effekter på elevers lärande, skolprestationer, hälsa, fysiska aktivitet och deras personliga och sociala utveckling.
- Konkretiserar lärandet.
- Barn som förstår naturen skyddar den!

Vill du läsa mer?

[Klassrum med himlen som tak \(utenavet.se\)](http://utenavet.se)

[Barn som förstår naturen skyddar den | | forskning.se](http://forskning.se)

Varför mobil naturskola istället för stationär?

- Alla skolor får samma förutsättningar att delta- oavsett geografisk placering.
- Undervisning sker utomhus på platser nära skolan som kan användas flera gånger.
- En mobil naturskola underlättar och effektiviserar arbetet för skolornas lärare.

Utomhuspedagogik och LHU bidrar till att uppfylla...

Globala målen

Mål i läroplanen

Regionala miljö- och folkhälsomål

Miljöstrategiska program

Kretsloppsplaner

med flera....

GLOBALA MÅLEN
För hållbar utveckling

"SWOT" för en mobil naturskola

STYRKOR

- Positiva effekter på elevers lärande, hälsa, fysiska aktivitet och deras personliga och sociala utveckling.
- En mobil naturskola underlättar för lärare
- Bidrar till olika miljömål- Globala, regionala miljömål och Kretsloppsplan mfl.

MÖJLIGHETER

- "Luften är fri" (Friluftslivets år 2021) får naturskola på "agendan".
- Utomhusundervisning efterfrågat under Corona.
- Koppla naturskolan som en del av att jobba med Grön Flagg/ LHU/ Skola för hållbar utveckling.

SVAGHETER

- Stort geografiskt område att täcka,
- Många kommuner som ska ingå, svårt att hitta en huvudman.
- Finansiering på lång sikt. Skolor har ofta knapp budget.

HOT

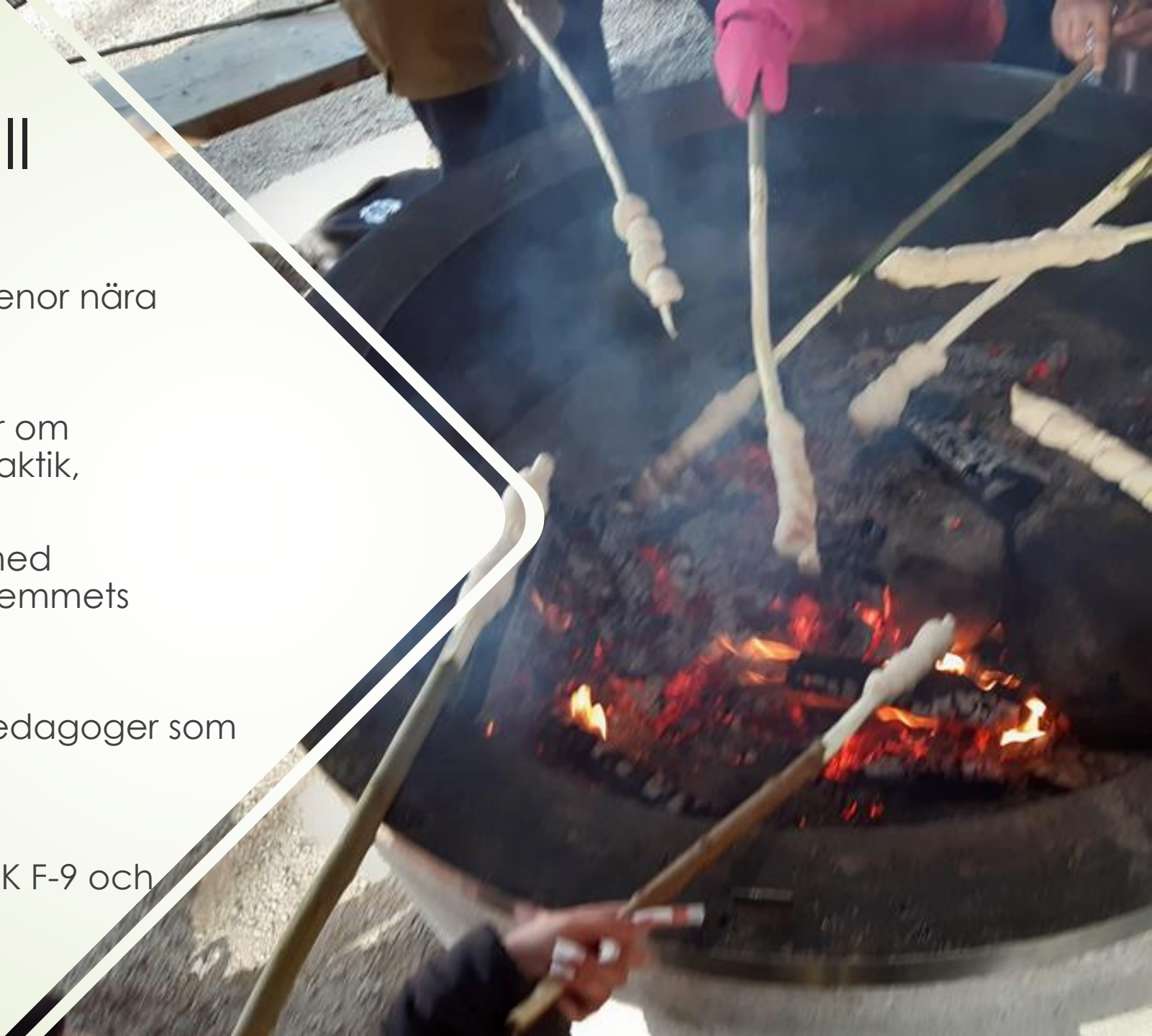
- Många lärare känner otrygghet för att flytta ut undervisning.
- Rädsla över att utomhuspedagogik konkurrera med den "vanliga" undervisningen.
- Många intresseorganisationer konkurrerar om lärares uppmärksamhet. Lärare får svårt att prioritera!

Förslag på innehåll

- 1) utse/ skapa lämpliga utomhusarenor nära skolorna ,
- 2) fortbildning för lärare/pedagoger om utomhuspedagogikens teori och praktik,
- 3) utomhuspedagogiska lektioner med naturskolepedagog skolans/fritidshemmets närmiljö,
- 4) handleda/coacha lärare och pedagoger som använder utomhuspedagogik.

Undervisning gäller för grundskola ÅK F-9 och fritidsverksamhet.

Förslag på utomhuspedagogiska teman

- **Teman** t.ex. :
  - "Allemansrätten"
  - "Svenska träd"
  - "Vinterekologi" i november–mars.
  - "Under ytan"
  - "Friluftsliv".
  - "Världsarvet Hälsingegårdar"
  - "Skräp och avfall".
  - "Klimat och Energi"
  - "Biosfärområdet Voxnadalen"
  - m.m...
- **Ämnesstyrda lektioner**
önskade av lärare utifrån sina skolämnen.

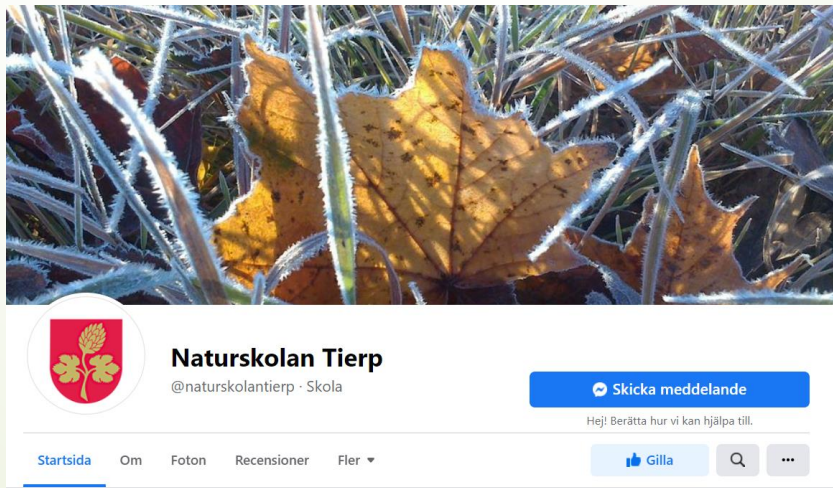
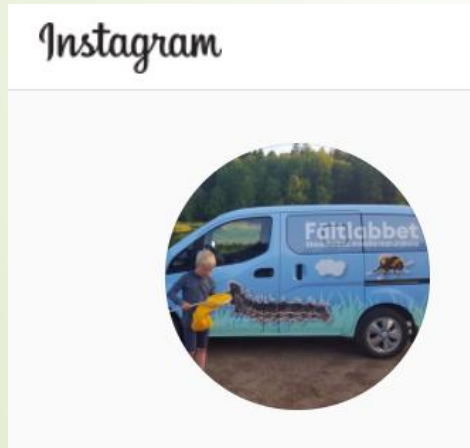

Intresserade skolor/verksamheter aug 2021

Skolans namn	Kommun	Verksamhet	Antal klasser
Granbergsskolan	Bollnäs	F-ÅK6, särskola, fritidshem	7+3+1
Sörängs skola, Fritidshem	Bollnäs	Fritidshem	1
Sörängs skola	Bollnäs	F-ÅK 6	3
Västansjö byskola, skolkvalitet	Bollnäs	F-ÅK 6	5
Bergby centralskola	Gävle	ÅK 4-6	3
Magelungen Skola Utveckling AB	Gävle	Särskola ÅK 6-9	1
Värnaskolan	Hofors	F-ÅK 3	10
Delsbo Waldorfskola	Hudiksvall	F-ÅK 6	10
Håstaskolan	Hudiksvall	F-ÅK 6	14
Båtbacken Friskola, ek. Förening Järvsö	Ljusdal	F-ÅK 6	6
Stentägtskolan	Söderhamn	F-ÅK 6	18
Söderhamn Knowledge AB	Söderhamn	F-ÅK 6	7
Stenbergaskolan	Söderhamn	F-ÅK 3	4
Bergviks fritidshem	Söderhamn	Fritidshem	4
Stråtjärä skola	Söderhamn	F-ÅK 6	7
Stugsunds skola	Söderhamn	F-ÅK 3	4
TOTALT: 15 st	6		108

Kommunikation och marknadsföring

- Starta-upp-träff
- Webb sida med bokningslänk
- Folder/plansch
- Sociala medier

Nyköpings Naturskola

Naturskolan bedriver utomhuspedagogik med naturen som klassrum ute på skolorna i Nyköpings kommun. Naturskolan arbetar också med att fortbilda och inspirera skol- och förskolepersonal till ett naturvetenskapligt och utomhuspedagogiskt arbetssätt. Pedagogerna på Naturskolan är också

Kostnader

Projektstart och tjänster

➤ Ca 1,1 milj/år

Produkt/tjänst	Kostnad år 1	Kostnad år 2	Kostnad år 3
Two tjänster a´ 100% inkl sociala avgifter.	1 000 000 kr	1 000 000 kr	1 000 000 kr
OH-kostnader	100 000	100 000	100 000
Webbsida och logotyp för naturskolan.	20 000 kr	-	-
Kompetensutveckling för utomhuspedagogerna	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr
Leasing av minibuss	30 000 kr	60 000 kr	60 000 kr
Inköp av arbetskläder och skor	8 000 kr	-	-
Inköp av I-pads för bruk i undervisningen (2 st)	10 000 kr	-	-
Högtalarvästar (2 stycken)	7 500	-	-
Utomhuspedagog-kit	14 000	-	-
TOTALT	1 119 500 kr exkl. drivmedel	1 170 000 kr exkl. drivmedel	1 170 000 kr exkl.drivmedel

Kostnader

Material för skolor

► Ca 132 000 kr

Utomhuspedagogik-kit för skolorna i pilotstudien	A-pris/kit	Totalt för alla intresseanmälda skolor (15 st)
Bokpaket, 6 boktitlar i "Att lära in serien".	1 500 kr	22 500 kr
Första hjälpen-kit medium	350 kr	5 250 kr
2 par arbetshandskar	50 kr	750 kr
Eldfat 2 st	200 kr	3 000 kr
Tändstål 10 st	750 kr	11 250 kr
Sislagarn 1 rulle	250 kr	3 750 kr
S-krok	50 kr	750 kr
Täljknivar 15 st	2000 kr	30 000 kr
Nylonpåsar 6-pack i olika färger	200 kr	3 000 kr
Gryta	1000 kr	15 000 kr
Rep 4x10m	200 kr	3 000 kr
Presenningar 2 st	200 kr	3 000 kr
Slevar, påsar, lådor, potatisskalare m.m	300 kr	4 500 kr
Sittunderlag, 30 st	600 kr	9 000 kr
Luppar 15 st	1 125	16 875 kr
TOTALT	8 775 kr	131 625 kr

Finansiering

- ▶ Finansiering av löner, hyra och leasing av bil:
  - LONA,
  - Region Gävleborg miljöpengar,
  - Region Gävleborg Folkhälsa och Social hållbarhet

- ▶ Finansiering av materialinköp, information, kläder
  - Skandias stiftelse "Ideer för livet"
  - Sparbankstiftelsen Söderhamn och Nya
  - Ljungbergsfonden
  - Allmänna arvsfonden

Organisation

► Huvudman

- Ansvarig för administration av tjänsterna.
- Tillgång till fordon för transporter.
- Utrymme för materialförvaring och parkering för fordon.
- Tillgång till lokal för administrativt arbete.

► Tjänster

- Två naturskolepedagoger ...
...varav en med roll som projektledare för att starta upp, redovisa och planera projektet samt som naturskolepedagog.
...den andra tjänsten endast som naturskolepedagog.

Aktörer som vill samverka!

- **Biosfärområde Voxnadalen**
Kan bistå med undervisning kopplade till biosfärområdena.
- **Biosfärområde Nedre Dalälven**
Positiva till samarbete men är i nuläget osäker på i vilken omfattning.
- **Bollnäs kommun.**
Kan ev medverka som sökande för LONA-bidrag.
- **Naturum Färnebofjärden**
Kan verka som resurs vid naturum med utomhusarenor, material, utflyktsmål
- **Världsarv Hälsingegårdar**
I flertalet av kommunerna i Hälsingland finns världsarvet Hälsingegårdar.

Omvärldsbevakning

Tierps naturskola

Fältlabbet- Stockholms mobila naturskola.

Botkyrka kommun

Frågor och synpunkter!

Slutrapport för förstudie

Mobil naturskola i Gävleborg

2021-09-30

Uppdragsgivare: Sofia Lord, miljöstrateg, LHU-nätverk Gävleborg
Uppdragstagare: Karin Brolin, miljöpedagog, Gästrik återvinnare

Intresserad av samverkan eller huvudmannaskap?

Hör av dig till ruc@hig.se